

Analýza výkonnosti srovnatelných správních obvodů obcí s rozšířenou působností v jednotlivých oblastech s využitím benchmarkingu

ORP Blatná

Zpracovatel:
Odborný tým Projektu

Tento výstup byl financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

*Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních
obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)*

Úvod

Benchmarking představuje jednu z klíčových aktivit projektu Podpory meziobecní spolupráce. Výsledky benchmarkingu přináší důležitá východiska pro tvorbu strategií území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (dále jen SO ORP) a měly by být zohledněny v debatách o dalším rozvoji území ve vztahu k vybraným veřejným službám v oblastech školství, odpadového hospodářství a sociálních služeb.

Využití benchmarkingu je **spojené s analýzou dat** reprezentujících posuzované SO ORP. Shromážděná data pro vybrané indikátory nenesou bez provedení analýzy žádnou informační hodnotu.

Základem analýzy je uspořádání dat do logických celků a do souvislostí s tou oblastí, kterou chceme za pomoci benchmarkingu řešit. Dalším předpokladem analýzy je porovnávat porovnatelná data (např. srovnatelné SO ORP). Cílem vyhodnocování dat je pak **určení rozdílů (mezer) mezi vlastní výkonností a výkonností ostatních SO ORP**. Způsob vyhodnocení těchto rozdílů je již v rukou posuzovatele (analytika) - hodnoty dat za naše a další srovnatelná SO ORP lze např. uspořádat do tabulky, znázornit prostřednictvím grafu, nebo v neposlední řadě využít statistického zpracování dat). Tedy podstatou je určení:

- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru nejlepší organizace,
- jaké hodnoty dosáhla v daném indikátoru naše organizace,
- jaký je rozdíl mezi těmito hodnotami ukazatelů.

Vedle toho lze data porovnávat s průměrnou hodnotou daného ukazatele v kraji nebo několika srovnatelných SO ORP. Průměrná hodnota bývá nejčastěji vyjádřena aritmetickým průměrem nebo tzv. mediánem (prostřední hodnota uspořádané číselné řady).

1. Základní charakteristika správního obvodu a metodika analýzy

SO ORP Blatná leží v Jihočeském kraji a tvoří 1 ze 17ti správních obvodů (dále jen SO) tohoto kraje, jehož stručná charakteristika je dána následujícími údaji:

- počtem 13 833 obyvatel, z nichž 6 709 žije v jádrovém městě, je 2. nejmenší;
- rozlohou 279 km² je 3. nejmenší;
- počtem 26 obcí se blíží průměru kraje.

Tabulka 1: Komparace vybraných SO ORP v Jihočeském kraji

Území SO ORP	Počet obcí	Počet obyvatel SO ORP	Počet obyvatel jádrové obce	Rozloha ORP v km ²
Blatná	26	13 833	6 709	279
Milevsko	26	18 546	8 724	385
Písek	49	51 978	29 769	742
Strakonice	69	45 154	22 961	574
Týn nad Vltavou	14	14 112	8 158	262
Vodňany	17	11 670	6 942	179
Průměr za kraj	37	37 448	17 727	592

Pro benchmarkingové srovnání a formulování podstatných závěrů jsou důležité zejména hodnoty ukazatelů, které se výrazně odlišují od ostatních porovnávaných subjektů, tj. SO ORP. Proto bylo pro vzájemné srovnání použito více kritérií, aby byly zjištěny a vyzdviženy významné diference v relevantních oblastech. Benchmarkingové srovnání bylo tedy provedeno jednak v porovnání s ostatními SO ORP Jihočeského kraje a dále pak ve srovnání s podobně velkými SO (měřeno počtem obyvatel SO, počtem obcí SO a počtem obyvatel jádrového města):

- SO ORP s počtem obyvatel v intervalu 13.300 až 14.300 obyvatel (celkem 7 srovnatelných SO ORP: Horšovský Týn, Kraslice, Nová Paka, Náměšť n. Oslavou, Pohořelice, Týn n. Vltavou, Vítkov);
- SO ORP s počtem obcí ve správním obvodu 25 až 26 obcí (celkem 8 srovnatelných SO ORP: Humpolec, Chomutov, Dobruška, Krnov, Milevsko, Nepomuk, Teplice, Třeboň);
- SO ORP s počtem obyvatel jádrové obce 6.500 až 6.900 (celkem 6 srovnatelných SO ORP: Hořovice, Kravaře, Světlá n. Sázavou, Tanvald, Černošice, Český Brod).

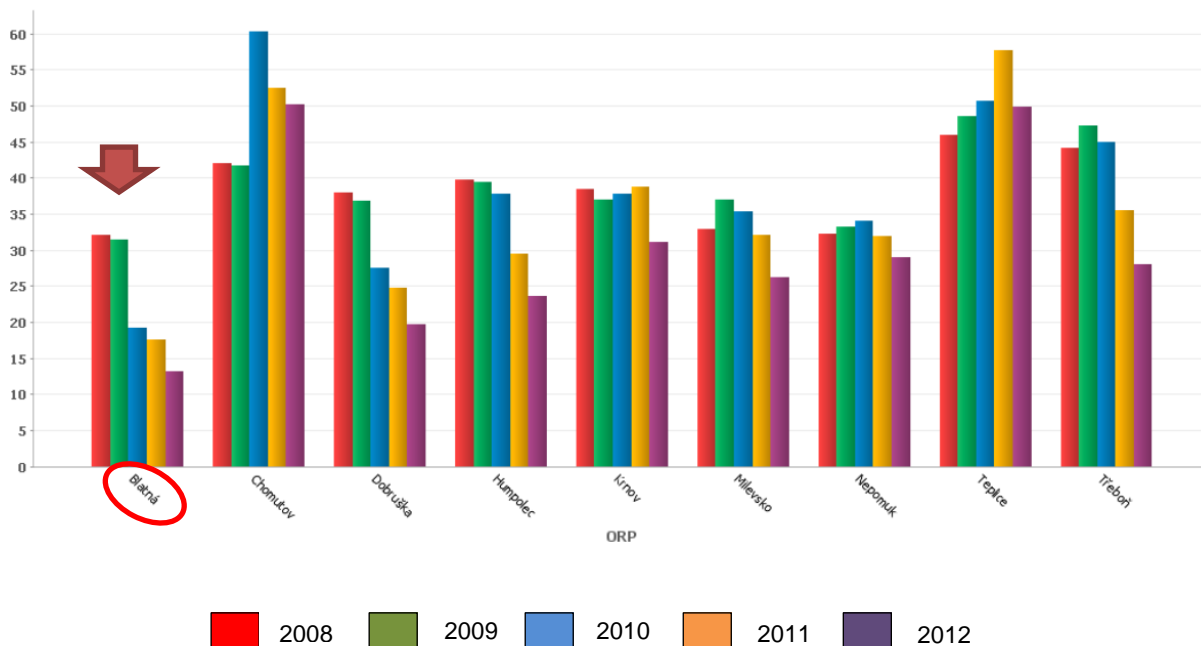
2. Ekonomická výkonnost

Mezi ekonomickými ukazateli je zajímavé se u SO ORP Blatná blíže podívat na **úroveň běžných výdajů na obyvatele**, která byla sledována mezi lety 2008 – 2012. Jejich výše odráží náklady každodenního provozu obvodu. Jak je z níže uvedeného obrázku zřejmé, u blatenského obvodu byly tyto výdaje z celé skupiny srovnávaných SO ORP s obdobným počtem obcí nejnižší. Pohybovaly se v rozmezí 13,2 až 32 tis. Kč/obyvatele a jejich průměrná výše činí 22,7 tis. Kč/obv. Zaznamenávají trvalý pokles, skokově se přitom snížily mezi lety 2009 a 2010. Viz obrázek 1 a 2¹.

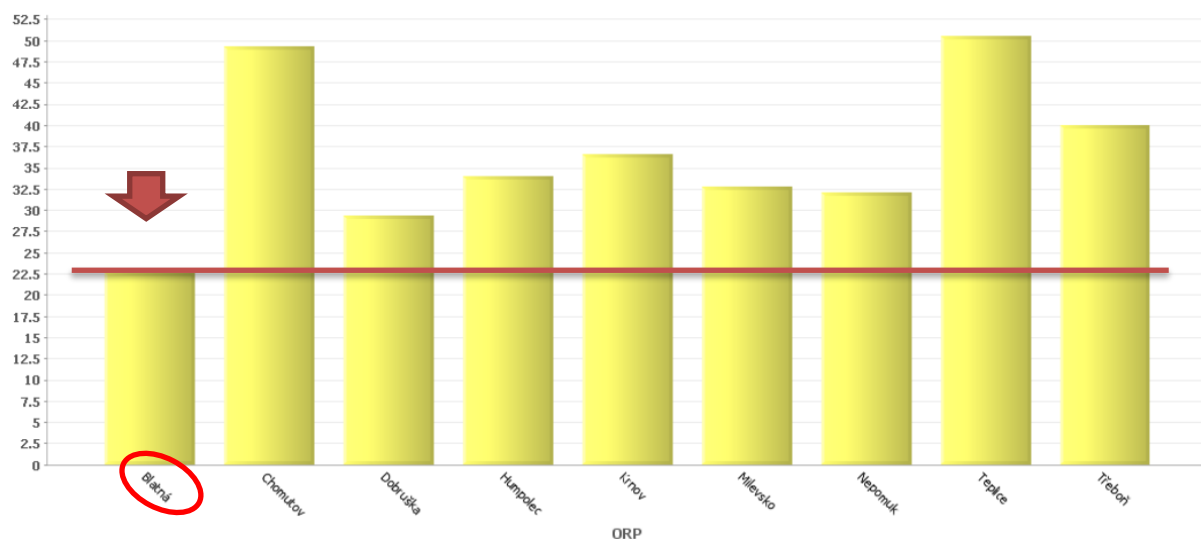
¹ Červená linie zvýrazňuje úroveň průměrné hodnoty u SO ORP Blatná.

Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

Obrázek 1: Běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 25 až 26) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

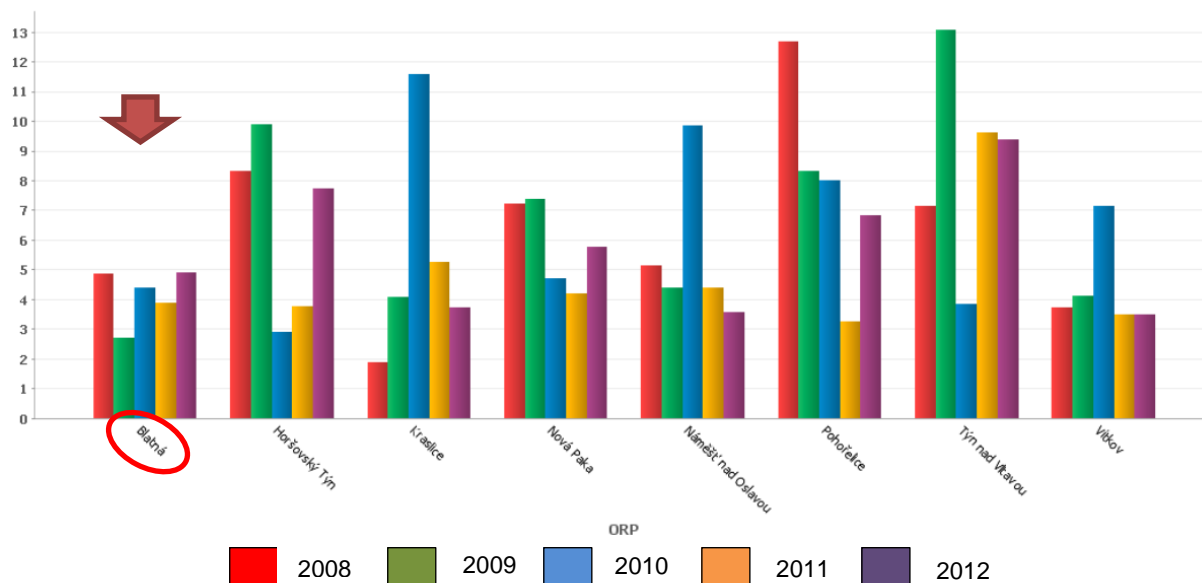
Obrázek 2: Průměrné běžné výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obcí v SO ORP 25 až 26) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

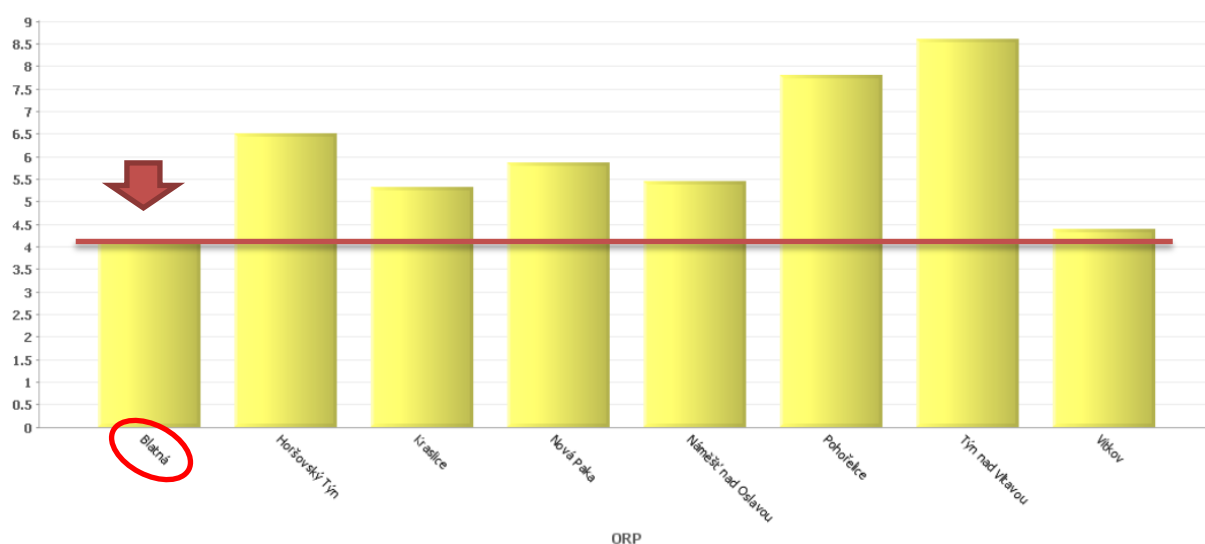
Dále je z pohledu benchmarkingu relevantní u SO ORP Blatná porovnat **úroveň kapitálových výdajů na obyvatele** v rámci skupiny obvodů zvolených dle kritéria počtu obyvatel. Jejich výše odráží investiční akce obvodů, a jak je z níže uvedeného obrázku zřejmé, u blatenského obvodu patřily také vždy k těm nižším, v r. 2009 byly pak dokonce nejnižší. Stejně tak je tomu i u průměrné hodnoty za celé období – 4,9

tis. Kč/obyv. Celkově se pohybovaly v rozmezí 2,7 až 4,9 tis. Kč/obyv. Viz obrázek 3 a 4².

Obrázek 3: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 13.300 až 14.300) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

Obrázek 4: Průměrné kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 13.300 až 14.300) na obyvatele v období 2008 – 2012 (v tis. Kč)

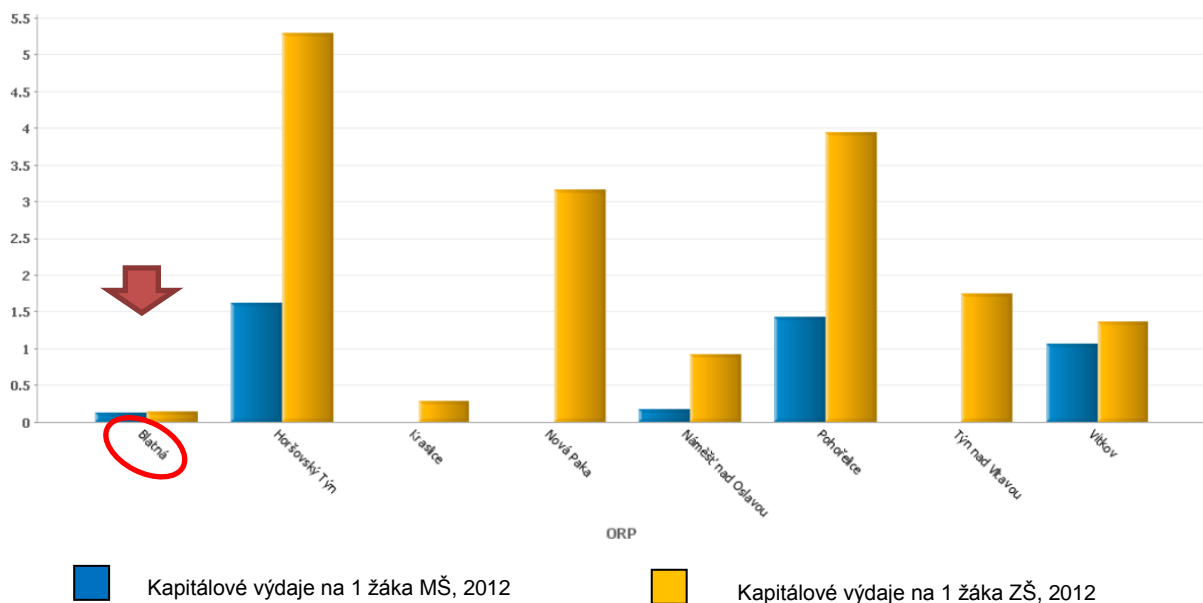

² Červená linie zvýrazňuje úroveň průměrné hodnoty u SO ORP Blatná. Projekt Systémová podpora rozvoje meziobecní spolupráce v ČR v rámci území správních obvodů obcí s rozšířenou působností (číslo projektu: CZ.1.04/4.1.00/B8.00001)

3. Předškolní a školní vzdělávání

Z hlediska předškolního a školního vzdělávání zaujme v případě SO ORP Blatná zejména porovnání **kapitálových výdajů na žáky základních a mateřských škol** mezi obvody s podobným počtem obyvatel. Při pohledu na oba z daných parametrů znázorněných grafem je vidět, že hodnoty za blatenský obvod jsou mezi těmi nejnižšími. Konkrétně činí investiční výdaje na žáky MŠ 0,13 tis. Kč, na žáka ZŠ 0,14 tis. Kč. Je třeba ovšem doplnit, že nízké kapitálové výdaje vykazují i další SO ORP (např. Kraslice).

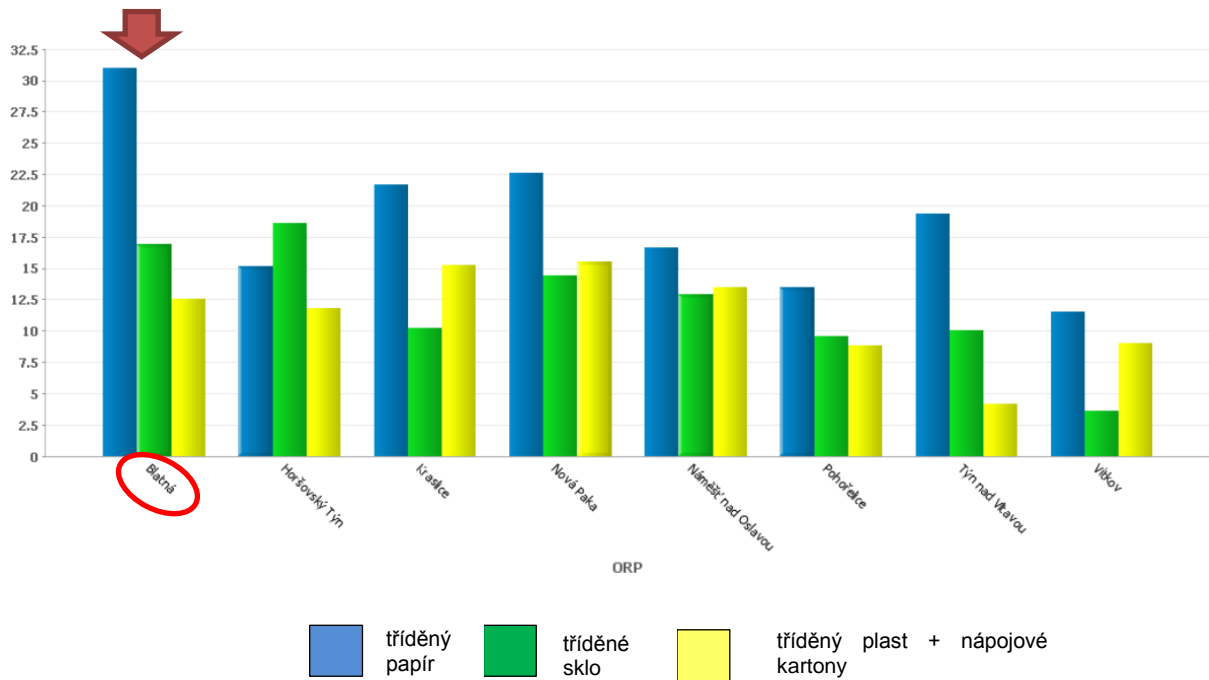
Obrázek 5: Kapitálové výdaje vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 13.300 až 14.300) na žáka MŠ a ZŠ (v tis. Kč)

4. Odpadové hospodářství

V oblasti odpadového hospodářství je významné srovnání **měrné produkce tříděného odpadu** s dalšími obvody ORP vybranými dle kritéria počtu obyvatel. Produkce tříděných položek patří u SO ORP Blatná k těm nejvyšším: papíru ca 31 t/1.000 obyv. (nejvyšší hodnota) a skla 6,9 t/1.000 obyv. (2. nejvyšší). Produkce tříděného plastu včetně nápojových kartonů je průměrná – 12,6 t/1.000 obyv. Viz obrázky 2 až 4.

Obrázek 6: Měrná produkce tříděného papíru, tříděného skla, tříděného plastu + nápojových kartónů vybraných SO ORP (kritérium: počet obyvatel v SO ORP 13.300 až 14.300; v t/1.000 obyv.)

5. Závěrečné shrnutí

SO ORP Blatná	
základní charakteristika	<p>v Jihočeském kraji je správní obvod ORP Blatná:</p> <ul style="list-style-type: none"> • počtem 2. nejmenší • rozlohou 3. nejmenší • počtem 26 obcí se blíží průměru kraje
ekonomická výkonnost	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nízké běžné výdaje na obyvatele • nízké kapitálové výdaje na obyvatele
předškolní a školní vzdělávání	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • nízké kapitálové výdaje na žáky ZŠ a MŠ
odpadové hospodářství	<p><i>v rámci benchmarkingu SO ORP</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • vysoká produkce tříděného papíru a skla

Použité zdroje: Ministerstvo financí ČR
Český statistický úřad